

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 639
din 23.10.2013

Dosar nr: 491/2013

Petiția nr: 4042/13.06.2013

Petent: B.V.

Reclamați: Guvernul României, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii, Familiei și Protecție Socială, Ministerul Finanțelor Publice

Obiect: decizii diferite ale instanțelor de judecată privind recalcularea pensiilor

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.1. B.V

I. 2. Numele și sediul reclamanților

1.2.1. Guvernul României;

1.2.2. Ministerul Justiției;

1.2.3. Ministerul Muncii, Familiei și Protecție Socială

1.2.4. Ministerul Finanțelor Publice

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta consideră discriminatorie cazuistica diferită a diferitelor instanțe de judecată privind interpretarea și aplicarea legislației asupra recalculării pensiilor.

III. Citarea părților

3.1. Prin **Adresa nr. 4042/03.07.2013** (fila 191 din dosar) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.) a invocat din oficiu următoarele excepții:

- excepția de necompetență a C.N.C.D. privind plata despăgubirilor;

- excepția de necompetență a C.N.C.D. privind repararea prejudiciului suferit;
  - excepția de necompetență a C.N.C.D. privind restabilirea situației anterioare;
  - excepția de necompetență a C.N.C.D. privind deciziile instanțelor de judecată;
  - excepția de necompetență a C.N.C.D. privind interpretarea și aplicarea legilor;
  - excepția de necompetență a C.N.C.D. privind acte normative cu caracter de lege.
- 3.2. Adresa a fost retrimisă prin **Adresa nr. 5174/06.08.2013**.
- 3.3. Neprimind punctul de vedere solicitat din partea petentei citarea părților nu a fost necesară.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petenta, prin petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 4042/13.06.2013** (filele 1-11 din dosar), arată că solicită plata despăgubirilor, înlăturarea discriminării și repararea prejudiciului suferit având în vedere jurisprudența contradictorie a instanțelor de judecată privind recalcularea pensiei în baza legislației în vigoare.

Depune la dosar înscrisuri (filele 12-190 din dosar).

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că petenta solicită plata despăgubirilor, repararea prejudiciului suferit și restabilirea situației anterioare, pe considerentul că instanțele de judecată au dat soluții diferite privind modul de recalculare a pensiilor.

5.2. S-a invocat din oficiu excepția necompetenței materiale privind plata despăgubirilor, repararea prejudiciului suferit și restabilirea situației anterioare, privind deciziile instanțelor de judecată, privind interpretarea și aplicarea legilor și privind actele normative cu caracter de lege.

5.3. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind plata despăgubirilor, repararea prejudiciului suferit și restabilirea situației anterioare, arătând că doar instanțele de judecată pot dispune astfel de măsuri în sarcina părților. Conform prevederilor **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), C.N.C.D. are competența de a aplica amenzi contravenționale în situația constatării unor fapte de discriminare.

5.4. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind deciziile contradictorii ale instanțelor de judecată, având în vedere următoarele:

5.4.1. Colegiul director ia act de **Decizia nr. 322/2001** publicată în **Monitorul Oficial nr. 66/2002**, prin care Curtea Constituțională reține: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr.30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap. VI, intitulat «Autoritatea judecătorească», principiile organizării și îndeplinirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se îndeplinește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art.125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)]. [...] În scopul garantării independenței [...] prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați aleși de Parlament, care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor [...] prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor. [...] Pe baza textelor constituționale menționate, Curtea reține că justiția este în exclusivitate o funcție a statului, care, potrivit art.125 alin.(1) din Constituție, se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, fiind exclusă posibilitatea desfășurării activității de jurisdicție de către alte structuri sau de către persoane ori instituții private. Curtea reține, de asemenea, că activitatea de judecată se îndeplinește, în numele legii, exclusiv de către membrii acestor instanțe, adică de judecători, întrucât doar cu privire la aceștia se proclamă prin art.123 alin.(2) din Constituție că sunt independenți și se supun numai legii. În consecință, este exclusă posibilitatea de a se atribui puterea de judecată, împuternicirea de a supune dreptul și altor persoane decât judecătorilor.”

5.4.2. Colegiul director ia act de art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 din **Constituția României** care statuează îndeplinirea justiției potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

5.4.3. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că puterile publice nu pot adresa instrucțiuni instanțelor de judecată, în speță membrilor acestora în ceea ce privește exercițiul funcțiilor lor și nici să interzică executarea hotărârilor judecătorești pronunțate. (VAN DE HURKC împotriva OLANDEI, 19 aprilie 1994, § 45, coroborat cu Benthem împotriva OLANDEI, 23 octombrie 1985, § 40; H. împotriva BELGIEI, 30 noiembrie 1987, § 50; BELILOS împotriva ELVEȚIEI, 29 aprilie 1988, § 64).

5.4.4. Pe de altă parte, reținem că textul constituțional din art. 129 statuează că „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot

exercita căile de atac, în condițiile legii". Astfel, controlul legalității hotărârilor judecătorești este asigurat în cadrul sistemului căilor de atac.

5.5. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind interpretarea și aplicarea legilor. Cum a statuat și Curtea Constituțională, interpretarea legii este atributul suveran al instanței de judecată în opera de înfăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. (***Decizia Curții Constituționale nr. 51 din 5 octombrie 1993, Decizia nr. 120 din 16 noiembrie 1994, Decizia nr. 39 din 10 aprilie 1996, Decizia nr. 300 din 1 iulie 1997, Decizia nr. 151 din 27 octombrie 1998, Decizia nr. 160 din 10 noiembrie 1998, Decizia nr. 14 din 9 februarie 1999, Decizia nr. 64 din 11 aprilie 2000, Decizia nr. 74 din 25 aprilie 2000, Decizia nr. 93 din 11 mai 2000, Decizia nr. 24 din 29 ianuarie 2002, Decizia nr. 282 din 29 iunie 2004***).

5.6. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind legislația în domeniul recalculării pensiilor, având în vedere ***Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008*** a Curții Constituționale, care stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate

au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind plata despăgubirilor, repararea prejudiciului suferit și restabilirea situației anterioare, arătând că doar instanțele de judecată pot dispune astfel de măsuri;
2. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind deciziile contradictorii ale instanțelor de judecată;
3. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind interpretarea și aplicarea legilor;
4. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind legislația în domeniul recalculării pensiilor, având în vedere **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 23.10.2013

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H.I.